

спрямованих на приховування інформації про місцезнаходження безпілотного повітряного судна та/або його переміщення в повітряному просторі України під час польоту, створення радіозавад та/або інших перешкод польотам безпілотних повітряних суден, що використовуються правоохоронними органами під час забезпечення громадського порядку і громадської безпеки, протидії правопорушенням, охорони прав і свобод людини;

- частина 7 передбачає відповідальність за повторне вчинення вказаного правопорушення.

2. Надання повноважень органам Національної поліції розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення за ч. 6 ст. 111 КУпАП (крім порушень, учинених над прикордонною смугою, пунктом пропуску (пунктом контролю) через державний кордон України, контрольним пунктом в'їзду-виїзду, об'єктом Державної прикордонної служби України).

3. Наділення уповноважених на те посадових осіб органів Національної поліції правом складати протоколи за ч. 7 ст. 111 КУпАП (передбачається, що розглядати такі справи будуть районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)).

4. Можливість застосування при вчиненні вищевказаних правопорушень такого заходу забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення як адміністративне затримання на строк до 3 годин.

5. Накладення на порушників адміністративних стягнень:

- штраф в розмірі від шістдесяти до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 6 ст. 111 КУпАП);

- штраф в розмірі від чотирьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із конфіскацією безпілотного повітряного судна та/або складових частин безпілотної авіаційної системи (ч. 7 ст. 111 КУпАП).

Можемо підсумувати, що вже прийняті законодавчі новели, а також пропонувані зміни до чинних нормативно-правових актів, певним чином унормовують національне законодавство відповідно до вимог міжнародних стандартів та норм щодо використання БПЛА, а також є вагомим кроком до створення системи безпечного повітряного простору на території України.

1. Мовчан А.В., Мовчан М.А. Використання безпілотних літальних апаратів у діяльності правоохоронних органів. *Соціально-правові студії*. 2020. Випуск 3 (9). С. 104-110.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню: Закон України від 13 липня 2023 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3232-IX#Text>.

3. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

4. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден: проект Закону України від 07 листопада 2022 року. URL.: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40785>.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/417-419

Ростислав МОЛЧАНОВ

доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Оголошення воєнного стану в Україні у лютому 2022 року кардинально змінило умови функціонування всіх державних органів, в тому числі й Національної поліції. Нові реалії вимагають від поліції ефективного реагування на загрози публічній безпеці та порядку в умовах бойових дій, масового переселення громадян, можливої диверсійної діяльності

противника тощо. Також слід відзначити, що в результаті введення воєнного стану органи Національної поліції переходять на посилений варіант несення служби. Посилений варіант службової діяльності – це комплекс організаційно-правових, превентивних, профілактичних, оперативних та інших заходів, пов'язаних з особливим режимом виконання службових завдань і залученням значної кількості поліцейських з метою швидкої стабілізації оперативної обстановки, якщо наявними силами і засобами, що безпосередньо залучені до забезпечення публічної безпеки і порядку у повсякденному режимі несення служби, їх виконати неможливо [1, с. 581].

Головним завданням Національної поліції в умовах воєнного стану залишається забезпечення публічної безпеки і порядку. Водночас у нових умовах ця діяльність набуває певних особливостей та додаткових напрямів. Зокрема, на поліцію покладаються такі завдання:

- охорона громадського порядку, запобігання злочинам та адміністративним правопорушенням;
- регулювання дорожнього руху в умовах воєнного стану;
- участь у локалізації кризових ситуацій, ліквідації наслідків обстрілів тощо;
- участь у затриманні диверсійних та розвідувальних груп противника;
- охорона важливих державних об'єктів;
- забезпечення громадської безпеки в місцях масового скупчення людей тощо.

Так, в умовах війни перед поліцією стоять значні виклики, пов'язані із необхідністю швидко адаптувати свою діяльність до надзвичайних умов. Як було слушно зазначено у роботі В. Бондаренко-Берегович та В. Берегович, «...правоохоронні органи, в ході виконання завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану, повинні акцентувати увагу на здобуванні та аналізі інформації про виникнення можливих загроз. Якісно організована робота у вказаному напрямку дозволить:

- вжити заходів, спрямованих на усунення передумов до виникнення загроз;
- здійснити оцінку наявних сил та засобів;
- вчасно провести розподіл сил та засобів відповідно до загроз;
- вжити заходів, спрямованих на залучення резервних сил та засобів;
- залучити до усунення загроз інших суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку;
- забезпечити своєчасне інформування органів державної влади та місцевого самоврядування (військових адміністрацій) для прийняття управлінських рішень, спрямованих на недопущення негативних наслідків або ж їх мінімізацію, тощо» [2, с. 46].

Діяльність Національної поліції в умовах воєнного стану має низку особливостей, зумовлених бойовими діями, масовими рухами вимушених переселенців, посиленими заходами безпеки тощо. Розглянемо найважливіші з них. По-перше, частина регіонів країни опинилася в зоні активних бойових дій. Це потребує від поліцейських екстрених заходів з евакуації мирного населення, надання допомоги пораненим, локалізації наслідків обстрілів тощо. По-друге, масове переселення громадян до відносно безпечних регіонів створює загрозу громадському порядку через скупчення величезної кількості людей на окремих об'єктах (вокзалах, пунктах прийому, місцях тимчасового розміщення). Це потребує посилення охорони таких місць поліцією. По-третє, істотно зростає загроза диверсій, терористичних актів, пограбувань та інших тяжких злочинів на території України. Це зумовлює необхідність посилення заходів превентивної діяльності з боку поліції, зокрема патрулювання вулиць, оперативно-розшукових заходів, контролю за підозрілими особами.

В умовах воєнного стану діяльність Національної поліції щодо охорони публічного порядку набуває нових особливостей та викликає появу нових завдань, зумовлених воєнними діями та їх наслідками. Одними із таких наслідків є неможливість ефективного виконання завдань поліції під час дії воєнного стану через проблеми кадрового та ресурсного забезпечення, тому їх подолання вимагає термінових та комплексних заходів. Окрім цього, працівники органів поліції, які виконують обов'язки з охорони публічного порядку в умовах воєнного стану, мають знати організацію і тактику діяльності правоохоронних відомств у таких умовах, завдання, функції, форми і методи діяльності поліції, рішення місцевих органів влади з питань охорони публічного порядку, чинне законодавство, зокрема те, яке регламентує дії поліції та інших правоохоронних структур в умовах режиму воєнного стану. Тобто надзвичайна складність забезпечення публічного порядку в умовах воєнного стану вимагає високої професійної підготовки працівників поліції [3, с. 128].

Таким чином, Національна поліція України зіштовхнулася з безпрецедентним

викликом у зв'язку з необхідністю оперативного реагування на надзвичайні загрози в умовах війни. Від ефективності подолання проблем безпосередньо залежатиме рівень публічної безпеки та порядку в державі в нинішніх екстремальних умовах.

1. Денисова А. В. Забезпечення публічної безпеки і порядку органами Національної поліції України під час проведення масових заходів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 580–582. URL : http://lsej.org.ua/7_2022/140.pdf.

2. Бондаренко-Берегович В. В., Берегович В. В. Функціонування правоохоронних органів задля забезпечення публічної безпеки в умовах військової агресії. *Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Кропивницький, 1 лип. 2022 р.). Кропивницький : Донецький державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 45–47. URL : https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/08/materialy_konferenciyi_donduvs_01_07_2022.pdf.

3. Дружиніна Ю. Є. Діяльність органів національної поліції та інших правоохоронних органів щодо забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану. *Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Кропивницький, 1 лип. 2022 р.). Кропивницький : Донецький державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 125–128. URL : https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/08/materialy_konferenciyi_donduvs_01_07_2022.pdf.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/419-420

Дмитро ПЕТРУШИН

доцент кафедри спеціальної
фізичної підготовки

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту

ОСОБЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Щоденно поліцейські Національної поліції України у виконанні службових повноважень застосовують визначений законодавцем спектр поліцейських заходів, які поділяються на превентивні та примусові згідно з Законом України «Про Національну поліцію». Реалізуючи завдання, визначені статтею 2 цього закону, такі як забезпечення публічної безпеки, охорона прав людини та протидія злочинності, поліцейські можуть вживати як превентивні, так і примусові заходи. Зокрема, згідно зі статтею 44 цього закону поліцейські можуть застосовувати фізичну силу, включаючи спеціальні прийоми боротьби, для забезпечення безпеки осіб, припинення правопорушень та затримання правопорушників.

Нинішня кримінальна ситуація в Україні залишається складною та негативно впливає на національну безпеку, що потребує активізації співпраці між правоохоронними органами та громадськістю. З метою покращення взаємодії необхідно підвищувати довіру населення до поліції та розвивати комунікаційні навички персоналу правоохоронних органів. Реалізація цих заходів є пріоритетною для забезпечення громадського порядку.

Виконання службових завдань у сфері застосування поліцейських заходів часто відбувається в екстремальних умовах, що ставить підвищені вимоги до навичок та спеціальної підготовки правоохоронців. У таких ситуаціях необхідно враховувати можливі реакції оточуючих осіб та вміло керувати ситуацією з метою запобігання подальшим конфліктам.

Таким чином, виникає ситуація, коли працівники поліції можуть перевищити свої повноваження та заподіяти катування, біль чи страждання. Щоб відповідати рівню демократичної країни та діяти відповідно до принципу верховенства права, необхідно терміново видати правовий акт, який би конкретизував наступне:

- перелік прийомів, які поліція має право застосовувати до громадян;
- які дії правопорушників є підставою для застосування сили;
- які дії відповідають певним заходам сили;